

BOLOGNESE RY:N JALOSTUSOHJESÄÄNTÖ

Hyväksytty Bolognese ry:n vuosikokouksessa 8.3.2025. Voimassa 8.9.2025 alkaen.

YLEISTÄ

Bolognese ry:n jalostusohjesäännön tarkoituksena on antaa suositukset ja ohjeet bolognesen jalostukselle sekä määrittää yhdistyksen suosittamat rajat. Jalostusohjesääntö ei rajoita koirien rekisteröintiä. Sitoumuskasvattajien tulee täyttää jalostusohjesäännössä määritetyt kriteerit (**korostettuna**).

Bolognese ry ylläpitää www-sivuillaan ja sähköisessä BologneseUutiset-lehdessään kasvattajalistaa sekä välittää pentuvälityksessään listalla olevien kasvattajien kasvattamia pentuja. Kasvattaja ilmoittautuu listalle ilmoittamalla siitä sähköpostitse Bolognese ry:n hallitukselle ja sitoutuu noudattamaan alla lueteltuja sääntöjä.

JALOSTUKSEN TAVOITE

Jalostuksen tavoitteena tulee olla henkisesti ja fyysisesti terve, rodunomaisesti rakentunut sekä luonnollisesti lisääntymiskykyinen bolognese. Erityistä huomiota kiinnitetään geneettisen monimuotoisuuden säilyttämiseen ja rodun perinnöllisten sairauksien hallintaan.

Rotutyypillisiä piirteitä, kuten tasapainoista ja seurallista luonnetta sekä liioittelematonta ulkomuotoa, tulee vaalia jalostusvalinnoissa. Jalostuksen tulee perustua monipuoliseen geenipohjaan ja harkittuihin yhdistelmiin, joissa painotetaan terveyttä, luonnetta ja rakenteellista kestävyyttä.

Kasvattaja noudattaa kasvatustyössään ja koiranpidossaan Suomen eläinsuojelulakia sekä Suomen Kennelliiton koiranpidosta ja pentujen teettämistä ja luovuttamisesta antamia sääntöjä ja ohjeita, kuten kasvattajasitoumusta sekä koiranomistajan ja -haltijan perussääntöä. Pennut myydään eläinlääkärin tarkastamina. Tarkastuksesta on oltava myyntihetkellä kirjallinen todistus.

JALOSTUSKOIRAT

Jalostukseen pyritään käyttämään mahdollisimman korkealaatuisia yksilöitä, jotka ovat henkisesti ja fyysisesti terveitä sekä rodunomaisesti rakentuneita. Jalostusarvoa arvioitaessa huomioidaan koiran oman laadun lisäksi sen sukulaisten ja jälkeläisten ominaisuudet.

Jalostusyhdistelmiä suunniteltaessa otetaan huomioon yksilöiden luonne, ulkomuoto, perinnölliset viat ja sairaudet sekä koko rodun geneettinen monimuotoisuus. Jalostuksessa tulee välttää yhdistämästä yksilöitä, joilla on sama perinnöllinen terveysriski tai rakenteellinen ongelma, jotta rodun hyvinvointi ja elinvoimaisuus säilyvät pitkällä aikavälillä.

Jalostusyksilöiden tulee olla terveitä ja hyväluontoisia.

IKÄ

Jalostukseen käytettävien koirien tulee olla astutushetkellä vähintään 20 kuukauden ikäisiä. Suositeltavaa on, että jalostukseen käytettävä koira olisi vähintään kaksivuotias tai mielellään tätä vielä vanhempi, jotta sen terveydestä, luonteesta ja periytyvistä ominaisuuksista saadaan mahdollisimman kattavaa tietoa.

9 vuotta täyttänyttä narttua ei tule enää käyttää jalostukseen. Ensimmäistä kertaa astutettavan nartun yläikärajaksi suositellaan kuutta vuotta.

Kahdeksan vuotta täyttäneen nartun astuttaminen edellyttää eläinlääkärintodistusta, jossa todetaan nartun olevan terve ja hyväkuntoinen, eikä pennuttamisesta ole haittaa sen terveydelle. Todistus on esitettävä ennen astutusta, eikä se saa astutushetkellä olla kuutta kuukautta vanhempi. Todistus tallennetaan Omakoira-palveluun eläinlääkärin toimesta, ja koiran omistaja maksaa siihen liittyvän käsittelymaksun.

Nuorten koirien jalostuskäytössä suositellaan varovaisuutta, sillä monet perinnölliset sairaudet voivat ilmetä vasta useamman vuoden iässä. Lisäksi liian varhainen jalostuskäyttö voi johtaa rodun perimän kaventumiseen ja yksittäisten koirien liialliseen jalostuskäyttöön ennen kuin niiden periyttämiskykyä on ehditty arvioida riittävästi.

PENTUETIHEYYS

Nartulla saa olla enintään viisi pentuetta sen elinaikana. Pentueiden välillä tulee olla vähintään 10 kuukautta. Tätä tiheämpi pennutus sallitaan alle 8-vuotiaalle nartulle yhden kerran ilman poikkeuslupaa, jonka jälkeen narttu asetetaan 12 kuukauden jalostuskieltoon.

JÄLKELÄISMÄÄRÄ JA SUKUSIITOS

Jalostusyhdistelmissä sukusiitosprosentin ei tule ylittää 6,25 %, kun se lasketaan neljän sukupolven perusteella. Lähisukulaisyhdistelmiä (isä/emä × jälkeläinen 25 %, täyssisarukset 25 %) ei tule tehdä.

Bolognese ry suosittelee, että yksilön jälkeläismäärä ei ylitä 10 % rodun neljän viimeksi kuluneen vuoden rekisteröinneistä. Alle 4-vuotiaan uroksen jälkeläismäärä ei saa ylittää 20 pentua.

Jos jälkeläismäärä ei ole ylittynyt aiemmissa pentueissa, viimeinen pentue voi ylittää sen.

Suositteltu jälkeläismäärä vuodelle 2025 perustuen neljän viimeksi kuluneen vuoden rekisteröinteihin (337 yksilöä) on 34 pentua.

SILMÄSAIRAUDET

Pentujen vanhemmilla tulee olla voimassa oleva virallinen silmätarkastuslausunto. Silmätarkastuslausunto ei saa astutushetkellä olla 12 kuukautta vanhempi. Koiran tulee olla silmätarkastushetkellä vähintään 12 kk ikäinen. Yli 8 vuotiaana tehty lausunto silmätarkastuksesta voidaan katsoa olevan lopullinen.

Silmäsairauksien suhteen noudatetaan seuraavia sääntöjä:

Koiraa ei saa käyttääjalostukseen, jos sillä on diagnosoitu jokin seuraavista silmäsairauksista:

- PRA
- Katarakta eli perinnöllinen harmaakaihi

- Linssiluksaatio, LL
- tRD
- PHPV/PHTVL asteet 2 – 6
- PPM, vakavat muutokset
- Endoteeli dystrofia
- Distichiasis, aste vakava

Jos koiralla on diagnosoitu jokin seuraavista silmäsairauksista, se voidaan parittaa ko. sairauden suhteen terveen yksilön kanssa:

- mRD, gRD
- PHPV/PHTVL aste 1
- PPM, lievät muutokset
- Epiteliaalinen/stromaalinen dystrofia
- Distichiasis, aste lievempi kuin vakava

Tuntematon PRA-muoto/kaihi: Jos lähisuvussa esiintyy, yhdistettävä vain terveeseen yksilöön.

PRCD-PRA GEENITESTI

Vähintään toinen pentueen vanhemmista tulee olla geenitestattu prcd-PRA geenin suhteen tuloksella "Terve". Geenitestin perusteella todetun kantajan saa parittaa vain geenitestin tuloksen perusteella 'terveen – ei kantajan' kanssa. 'Terveen – ei kantajan' saa parittaa myös testaamattoman koiran kanssa.

Geenitestitulokset hyväksytään Suomen Kennelliiton hyväksymistä laboratorioista. Geneettisesti terveiden vanhempien jälkeläiset merkitään terveiksi kaksi sukupolvea testatuista koirista.

POLVILUMPION SJOILTAANMENO ELI PATELLALUKSAATIO

Kennelliiton jalostusstrategian mukaisesti koiran terveyttä ja hyvinvointia vaarantavissa tai elinikää lyhentävissä sairauksissa Kennelliiton hyväksymän asteikon huonoin tulos estää koiran jalostuskäytön, kuten patellaluksaation aste 4. Bolognese ry:n jalostusohjesäännön mukaan myöskään patellaluksaation astetta 3 sairastavaa koira ei saa käyttää jalostukseen.

Pentujen vanhemmista tulee astutushetkellä olla voimassa oleva virallinen polvitutkimuslausunto. Koiran tulee olla polvitarkastushetkellä vähintään 12 kk ikäinen. Alle kolmivuotiaalle koiralle annettu polvitutkimuslausunto on voimassa 24 kk. Yli kolmevuotiaalle koiralle annettu polvitutkimuslausunto on voimassa koiran koko eliniän.

Patellaluksaation raja-arvo on aste 2 ja tuloksen 2 saanut koira on paritettava tuloksen 0 saaneen koiran kanssa. Jos koiran polvituloksessa on kaksi eri arvoa, jalostuskäyttöä arvioitaessa huomioidaan huonompi tulos. Esim. 1/2 polvilla arvo on 2 ja näin ollen voidaan yhdistää vain 0/0 polvilla olevaan yksilöön. 0/1 polvilla arvo on 1.

Alle kolmen vuoden iässä annettu polvilausunto 1/0, 0/1 ja 1/1 voidaan kumota kolmen vuoden iän jälkeen tehdyllä uusintatutkimuksella, jos koira saa tuloksen 0/0. Muissa tapauksissa, joissa lausunnot poikkeavat toisistaan, huonompi tulos jää voimaan, kunnes Kennelliiton paneeli on tutkinut koiran.

Terveystuloksen tulee olla näkyvissä KoiraNet-jalostustietojärjestelmässä tai se on pystyttävä toimittamaan kirjallisena. Jos jalostukseen käytettävä koira on ulkomaalainen, sen virallinen terveystulos voidaan todistaa kirjallisella, virallisella polvilausunnolla.

HAMPAAT JA PURENTA

Jalostukseen käytettävällä bolognesella on toivottavaa, että purenta olisi leikkaava purenta eli saksipurenta. Rotumääritelmän mukaisesti tasapurenta hyväksytään, mutta alapurentaa ja yläpurentaa pidetään ei-toivottuina.

Jos koiralla on vähemmän kuin kuusi etuhammasta ala- tai yläleuassa, suositellaan valittavaksi yhdistelmän toiseksi osapuoleksi koira, jolla on täysi purenta. Kulmahampaan puuttuessa koira ei tule käyttää jalostukseen.

Yhdistelmiä suunniteltaessa tulee huomioida perinnölliset purentaviat ja hammaspuutokset. Koiralle, jolla on puutteita purennassa, suositellaan valittavaksi yhdistelmän toiseksi osapuoleksi koira, jolla on rotumääritelmän mukainen purenta.

KOKO

Jalostukseen käytettävien yksilöiden tulisi olla rodunomaisen kokoisia. Liian pienikokoisten yksilöiden jalostuskäyttöä on syytä välttää, ja jalostukseen käytettävän nartun tulisi painaa vähintään 3 kg, mutta suositeltava alaraja olisi lähempänä 3,5 kg.

POIKKEUKSET

Ulkomaisen uroksen käyttö, astutus tai spermankeruu tapahtuu ulkomailla

Jos kasvattaja käyttää ulkomaista urosta jalostukseen ja astutus tai spermankeruu tapahtuu ulkomailla, urokselta vaaditaan silmä- ja polvitutkimuslausunnot, jotka on annettu vähintään 12 kk ikäiselle koiralle ja jotka ovat voimassa seuraavasti:

Silmätutkimuslausunto saa astutus hetkellä olla korkeintaan 24 kk vanha.

Polvitutkimuslausunto on voimassa koiran koko eliniän eli jo 12 kk vanhalle koiralle annettu polvitutkimuslausunto katsotaan lopulliseksi.

Uroksella mahdollisesti diagnosoidut silmäsaivat tai patellaluksaatio rajaavat jalostusta samalla tavalla kuin edellä on esitetty.

Nartun suhteen noudatetaan normaalia ohjeistusta.

Uroksen antaminen astutukseen ulkomaiselle nartulle, astutus tai siemennys tapahtuu ulkomailla

Jos kasvattaja antaa uroksensa ulkomaisen nartun käyttöön ja astutus tai siemennys tapahtuu ulkomailla, nartulta ei vaadita terveystutkimuslausuntoja.

Uroksen suhteen noudatetaan normaalia ohjeistusta.

Pakastesperman käyttäminen

Jos kasvattaja käyttää pakastespermaa nartulleen, urokselta vaaditaan terveystutkimuslausunnot edellä lueteltujen sääntöjen mukaisesti. Uroksen terveystutkimuslausuntojen tulee olla voimassa spermankeruuhetkellä (ei siis siemennyshetkellä) edellä lueteltujen sääntöjen mukaisesti (huomaa erot, mikäli spermankeruu tapahtuu Suomessa/ulkomailla).

JALOSTUSOHJAUS JA LISÄTIETOJA

Ohjausta jalostukseen ja DNA-näytteisiin liittyvissä kysymyksissä on mahdollista saada Bolognese ry:n rotuneuvojalta sekä Suomen Kennelliiton kouluttamilta DNA-näytteenottajilta ja Kennelneuvojilta.

Bolognese ry:n rotuneuvonta: pentuneuvoja@bolognesery.fi

SKL- DNA-näytteenottajat: kennelliitto.fi/yhteystiedot/dna-naytteenottajat

SKL- kennelneuvojat: kennelliitto.fi/yhteystiedot/kennelneuvojat

SÄÄNTÖJEN NOUDATTAMINEN

Mikäli kasvattaja huolimattomuuttaan rikkoo yllä mainittuja sääntöjä, rike annetaan kertaalleen anteeksi ja se vanhenee viidessä (5) vuodessa. Mikäli kasvattaja rikkoo yllä mainittuja sääntöjä toistamiseen, Bolognese ry:n hallitus toteaa asian kokouksessaan ja poistaa kasvattajan listalta. Mikäli rike on korjattavissa (esimerkiksi puuttuva terveystutkimuslausunto), asia tulee korjata ensi tilassa. Jos asiaa ei korjata tai rike on tehty tietoisesti, Bolognese ry:n hallitus toteaa asian kokouksessaan ja poistaa kasvattajan välittömästi listalta. Mikäli kasvattaja poistetaan kasvattajalistalta, hän voi ilmoittautua takaisin listalle, kun hän on toiminut vähintään 18 kk listan sääntöjen mukaisesti laskettuna erottamishetkestä.